



Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Loverstraat (Wielsbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018D79
April 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK



Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.2.1	Doelstelling	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	13
1.3.6.2	Geplande werken	14
1.4	Assessmentrapport	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	22
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	23
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	24
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis	26
1.4.2.1	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	26
1.4.2.2	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	27
1.4.2.3	Overzicht van de gekende archeologische waarden	29
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	32
1.5	Synthese	35
2	Bibliografie	36
3	Bijlagen	37



FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschaling, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschaling, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 5: Inplantingsplan weergegeven op de orthofoto, middenschaling, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Hoogteverloop van het projectgebied (van noordoost naar zuidwest) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2018 (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	25
Figuur 15: projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	28
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	28
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	29
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	32



Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	34



TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	16



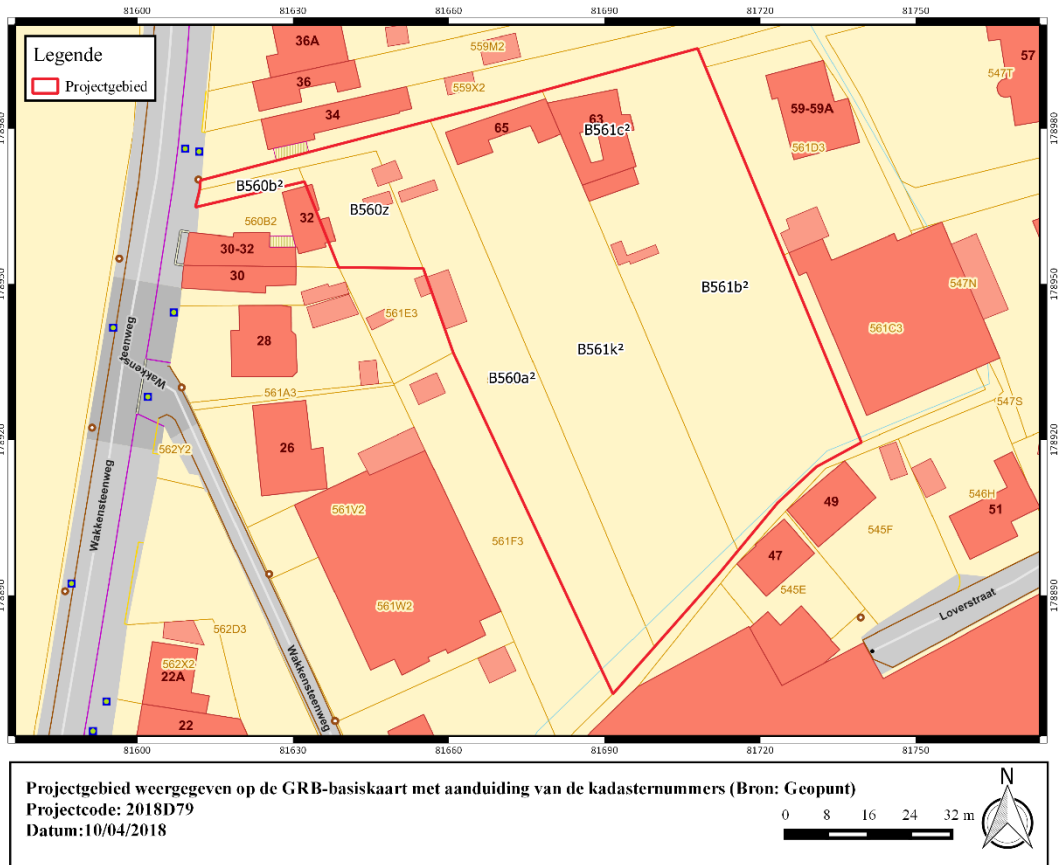
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

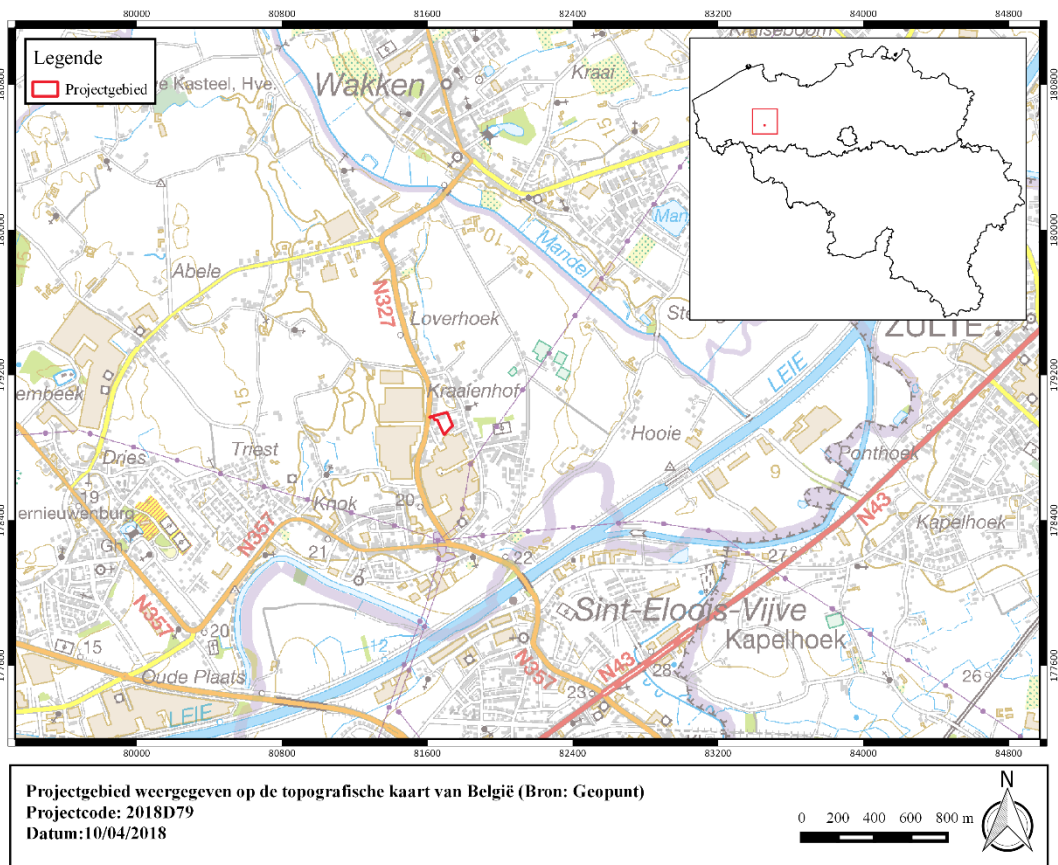
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Provincie
	Gemeente	Wielsbeke
	Deelgemeente	Sint-Eloois-Vijve
	Postcode	8793
	Adres	Wakkensteenweg – Loverstraat 8793 Sint- Baafs - Vijve
	Toponiem	Loverstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 81576 Y _{min} = 178862 X _{max} = 81773 Y _{max} = 178999
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Wielsbeke (Afdeling 3), Sectie B, nr's: 560b ² , 560z, 561c ² , 560a ² , 561k ² , 561b ² Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	





Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).



Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).



1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 6835 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning. Het noordelijk deel van het terrein is op heden nog bebouwd.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Loverstraat Wielsbeke werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.



In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).



1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>



fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstering van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

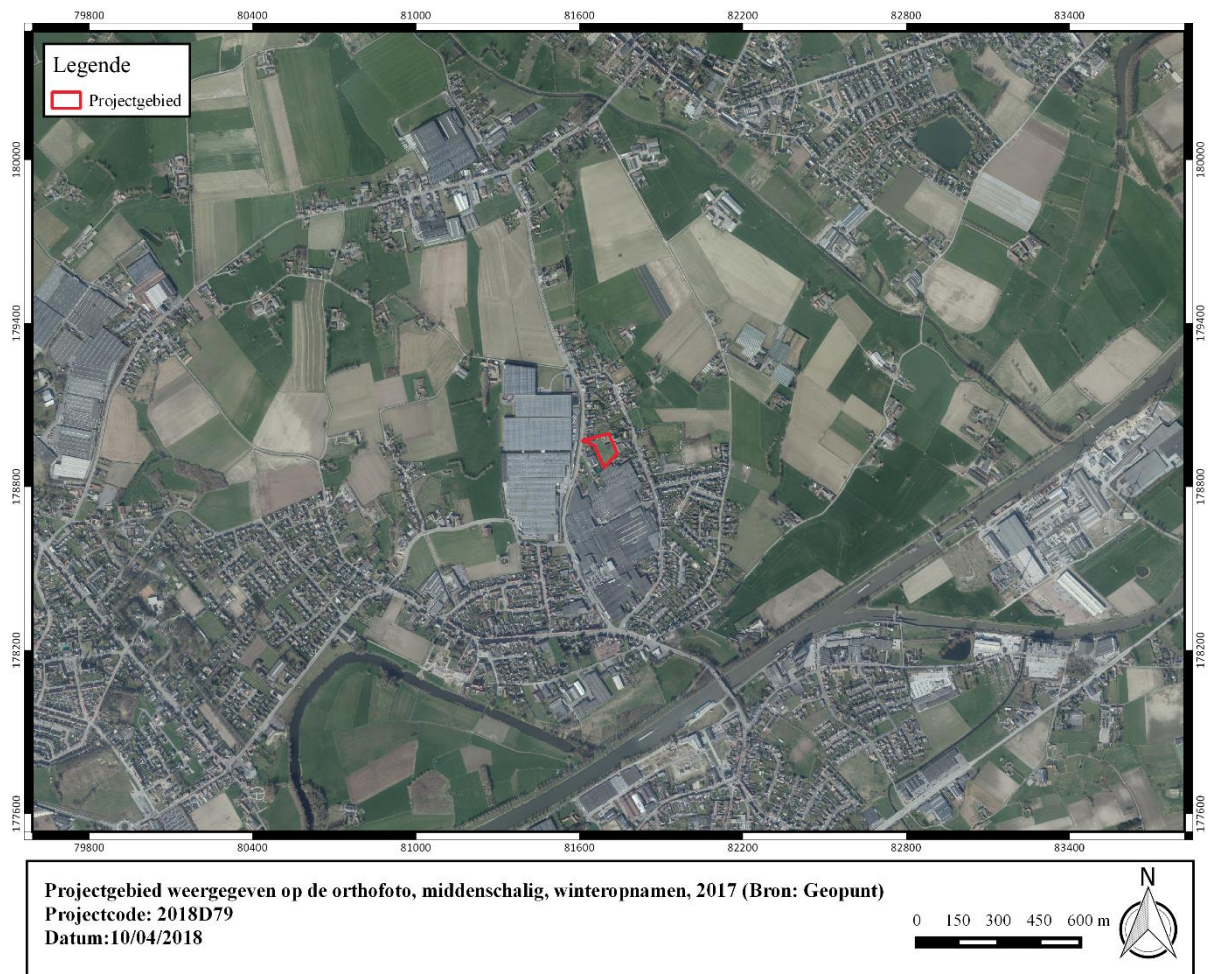


1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Sint-Baafs-Vijve, deelgemeente van Wielsbeke, in de provincie West-Vlaanderen. Ten noorden wordt de gemeente begrensd door Markegem (Dentergem) en Wakken (Dentergem), ten oosten door Zulte, ten zuiden door Sint-Eloois-Vijve (Waregem), ten westen door Wielsbeke en ten noordwesten door Oostrozebeke.

De westzijde van het plangebied grenst aan de Wakkensteenweg. Ten oosten en ten zuiden situeert zich de Loverstraat. De dorpskern van Sint-Baafs-Vijve situeert zich ca. 1 kilometer ten zuidwesten.



Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De orthofoto van 2017 geeft bebouwing weer in het noordelijk deel van het plangebied. Het betreft een aantal bouwstructuren met omliggende verharding. Op heden is ca. 535 m² van het terrein bebouwd en bijkomend ca. 360 m² verhard. Het overgroot deel van het terrein bestaat uit grasland. Verspreid is vegetatie waarneembaar.



Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

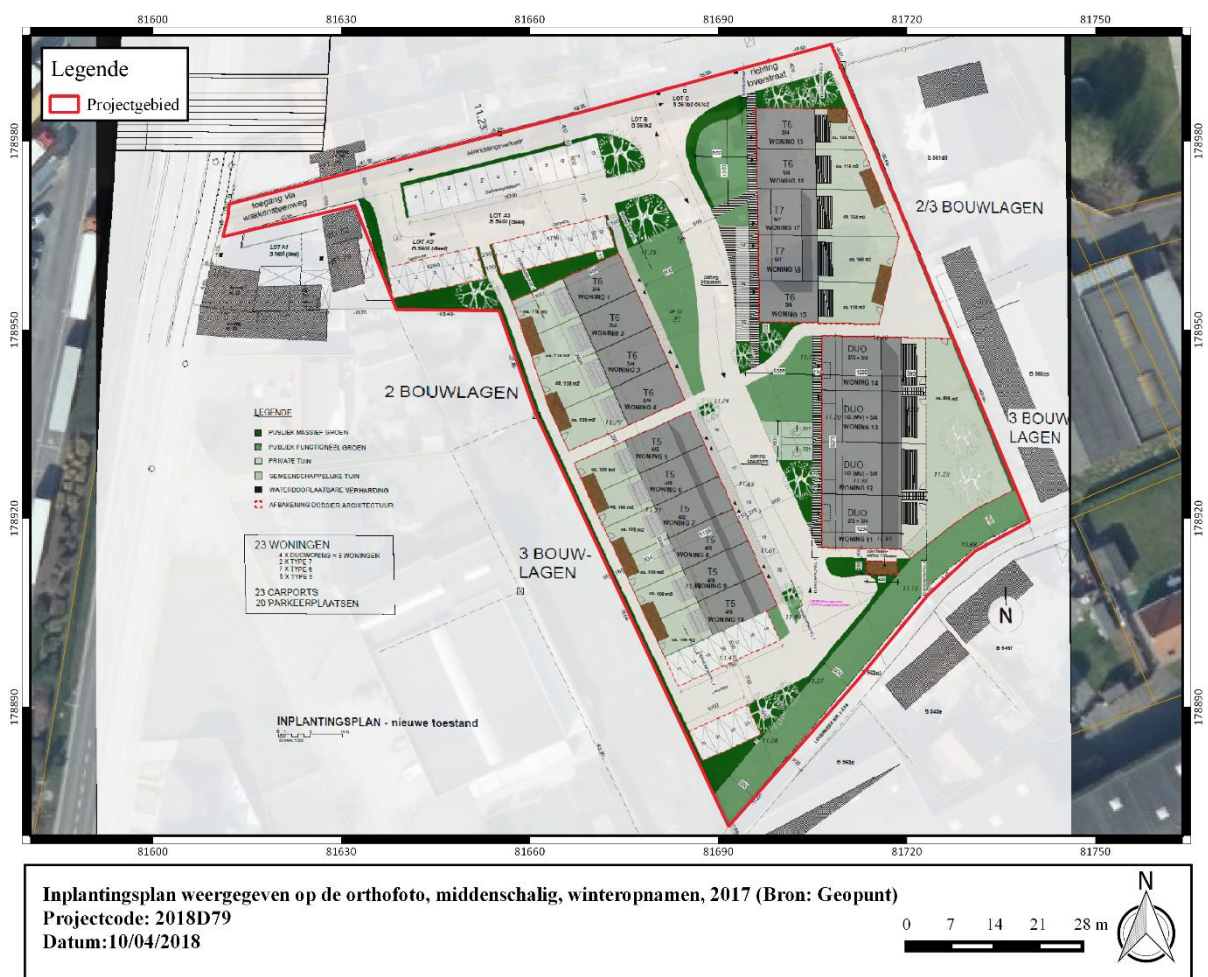
1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

In het kader van een sociaal huurproject plant de opdrachtgever de realisatie van 15 eengezinswoningen, 4 duo-woningen en bijhorende infrastructuur ter hoogte van de Loverstraat te Sint-Baafs-Vijve.

Binnen deze archeologienota wordt uitgegaan van een quasi integrale versterking van het terrein.

In de zuidelijke groene strook (publiek functioneel groen) zal enkel snoeiwerk plaatsvinden, gezien deze strook vrij moet blijven voor de Provincie voor het onderhoud waterloop van de waterloop. In het noordoostelijk deel blijft een deel wegnis (wegenis richting Loverstraat) behouden.

Zie Bijlage 1 - Inplantingsplan



Figuur 5: Inplantingsplan weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).



1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Landschappelijke situering	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Moen (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 6: fluviatiele afzetting/fluviatiele afzetting/eolische afzetting
Bodentypes	Pcc, Pdc, Lep, Ldc, OB
Potentiële bodemerosie	Verwaarloosbaar tot zeer laag
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	Hoogt ca. 11,5 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Devebeek) Waterlopen: Leie, Mandel, Loverbeek

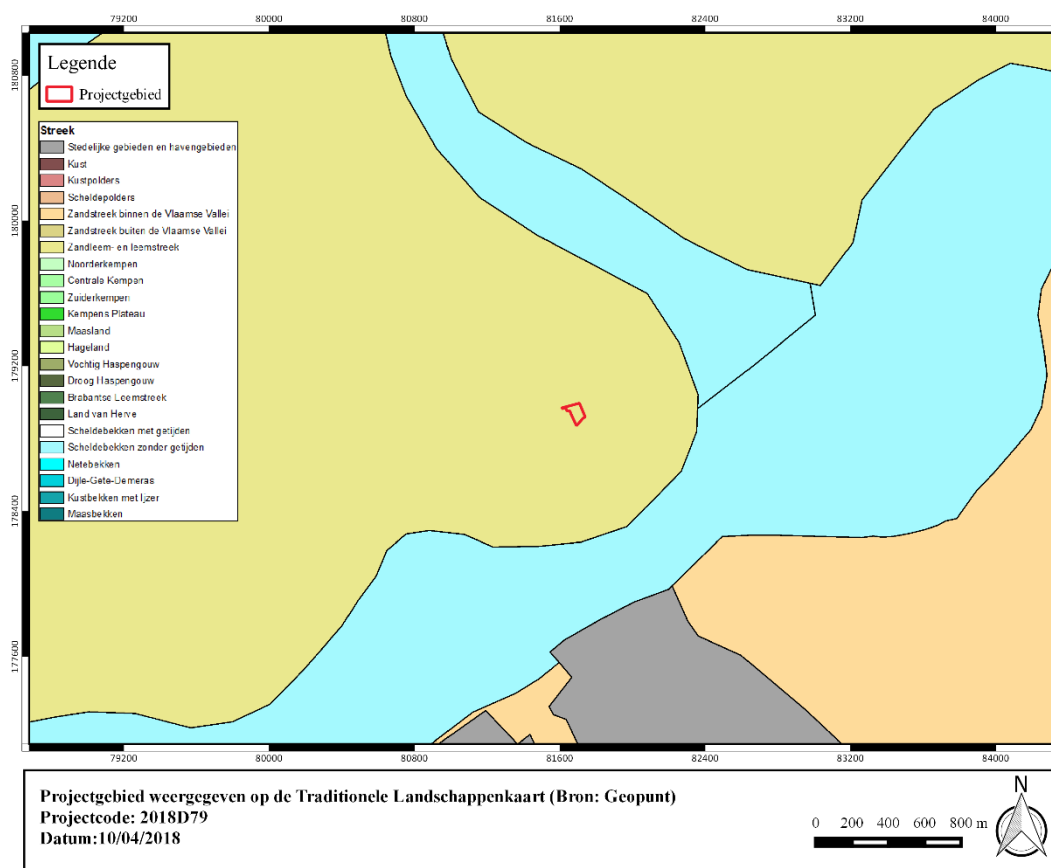
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het plangebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek in het Land van Roeselare-Kortrijk.

Op het hoogtemodel valt op dat het projectgebied zich in een oude alluviale vlakte bevindt met een delta-achtige vorm. Ten oosten en ten zuiden zijn meer recente alluviale valleien aanwezig. De hoogte van het projectgebied bedraagt ca. 11,5 m TAW.

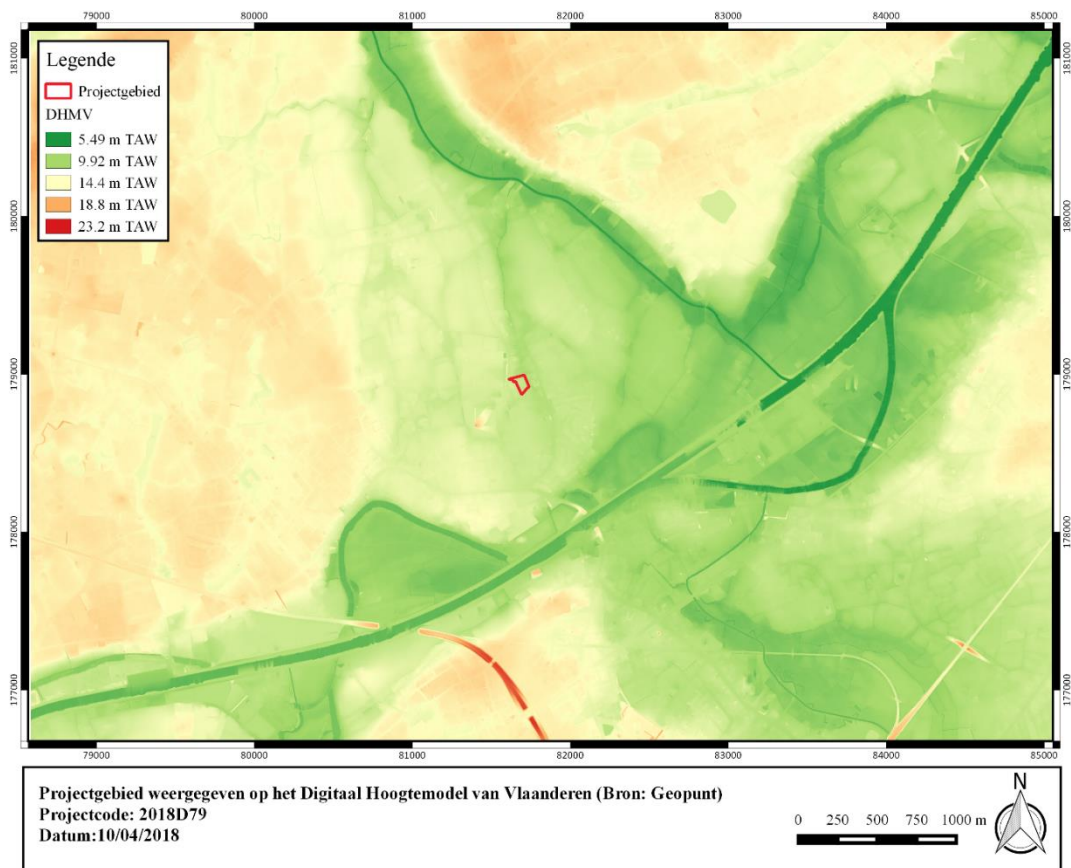
De potentiële bodemerosie is niet gekend voor het projectgebied. Gezien de vlakke ligging en de percelen errond kan echter verondersteld worden dat deze verwaarloosbaar tot zeer laag zal zijn.

Hydrografisch is het gebied gelegen in het Leiebekken met deelbekken Devebeek. Ten zuiden stroomt de Leie terwijl ten oosten de Mandel stroomt. Langsheen de zuidelijke en oostelijke zijde stroomt de Loverbeek.

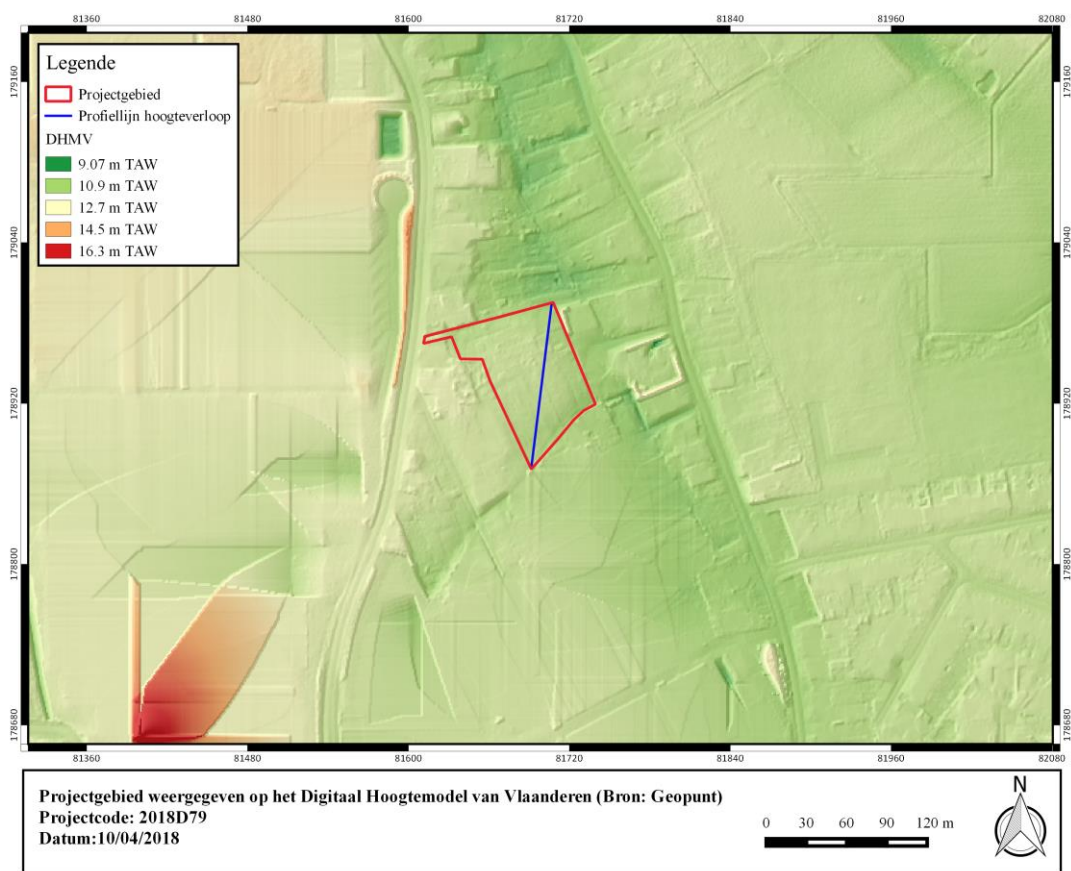


Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

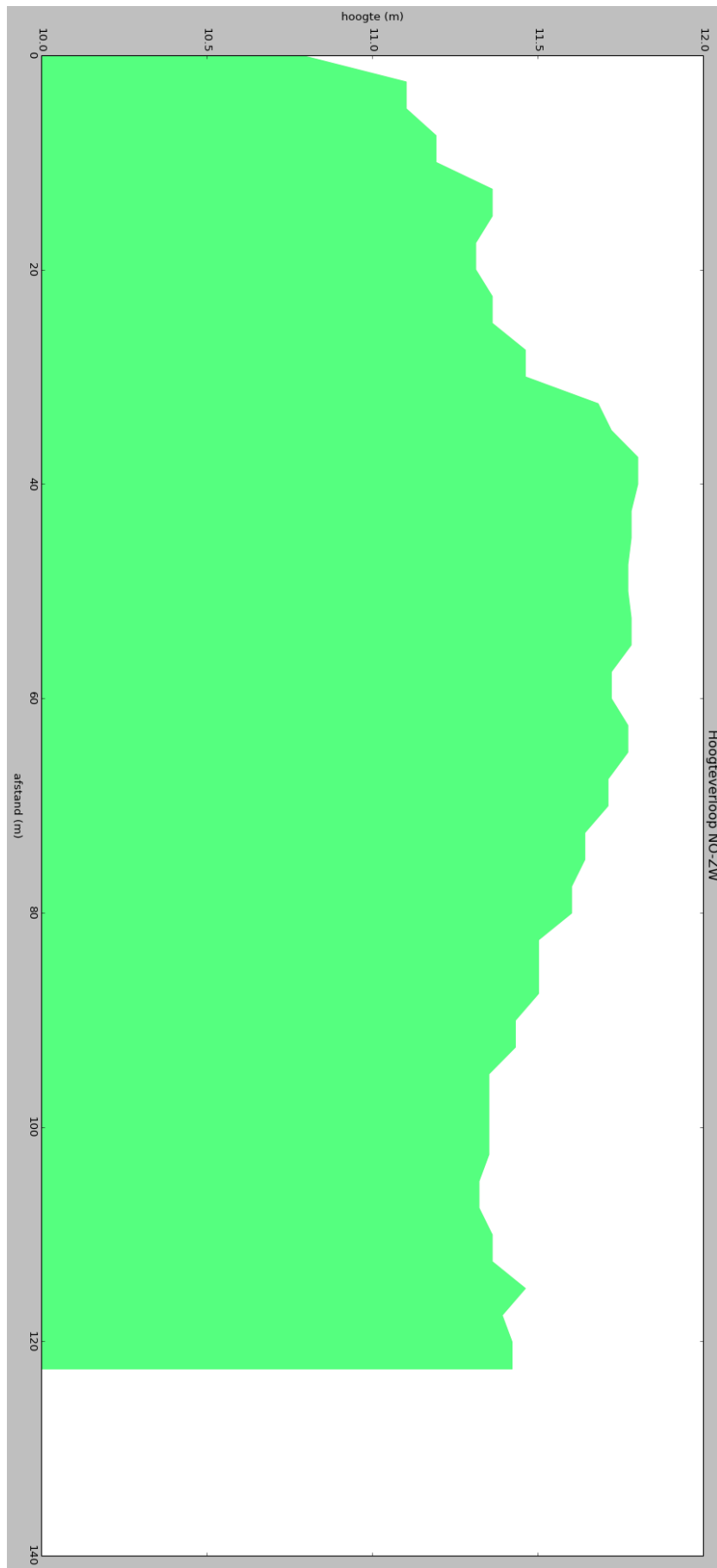




Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

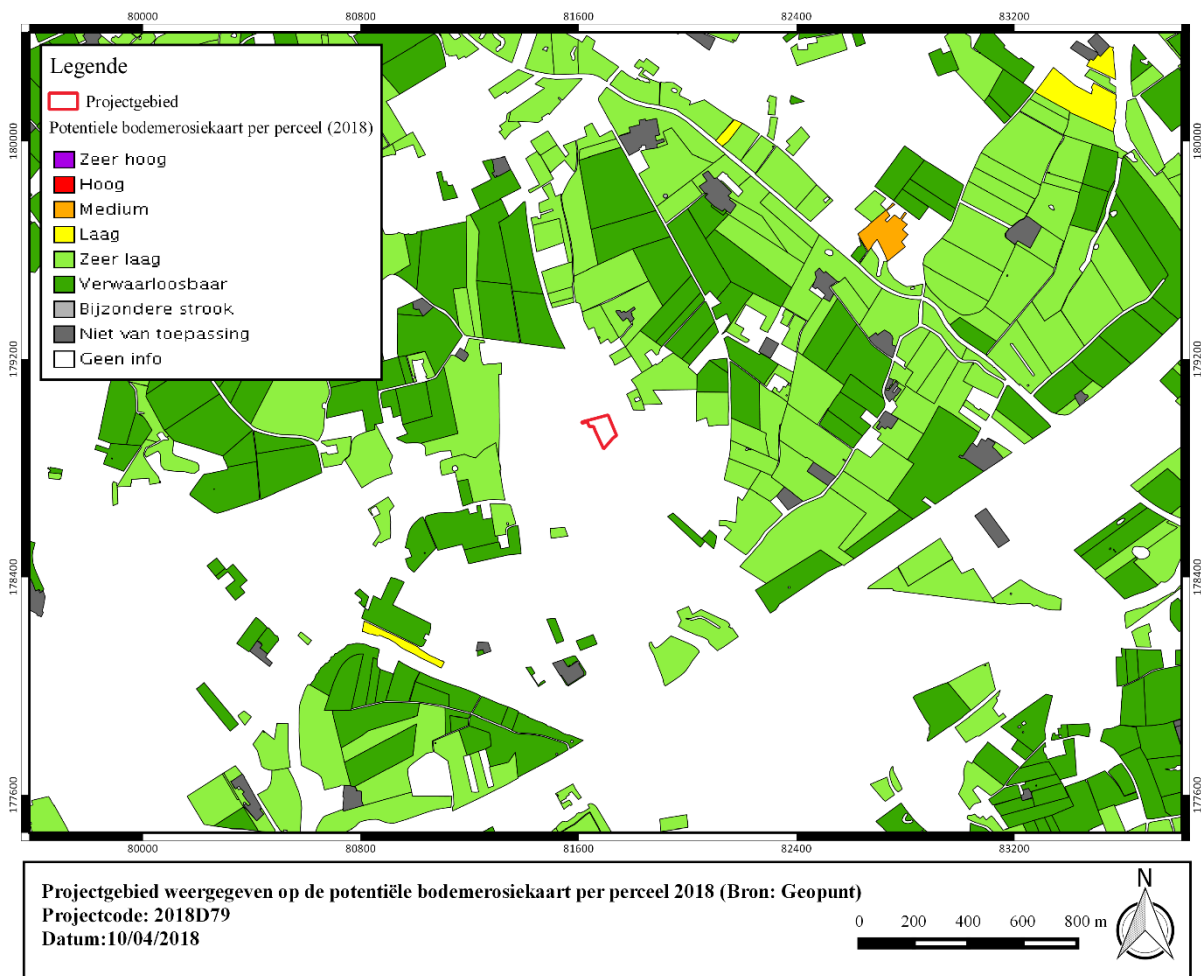


Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

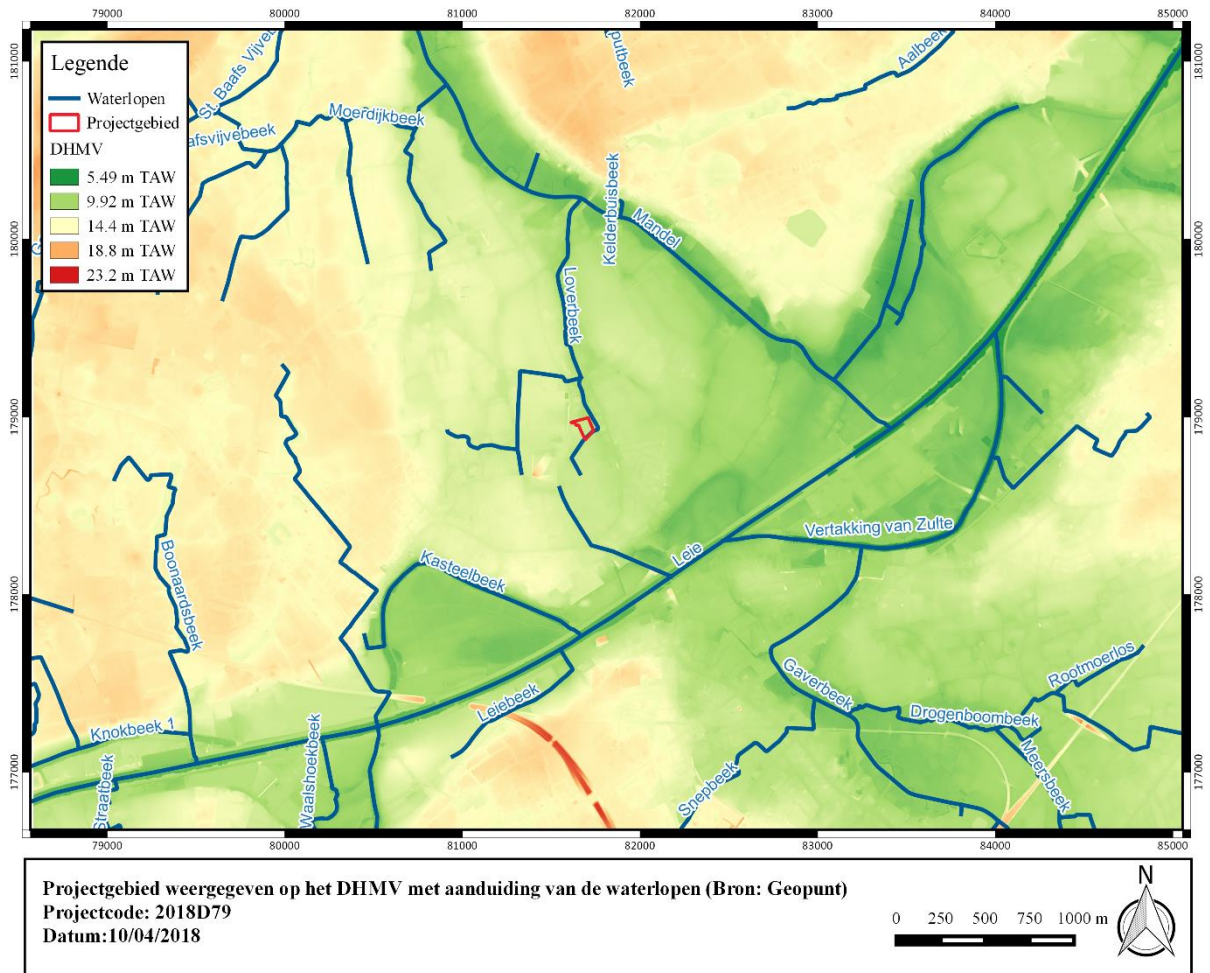


Figuur 9: Hoogteverloop van het projectgebied (van noordoost naar zuidwest) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).





Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2018 (Bron: Geopunt).



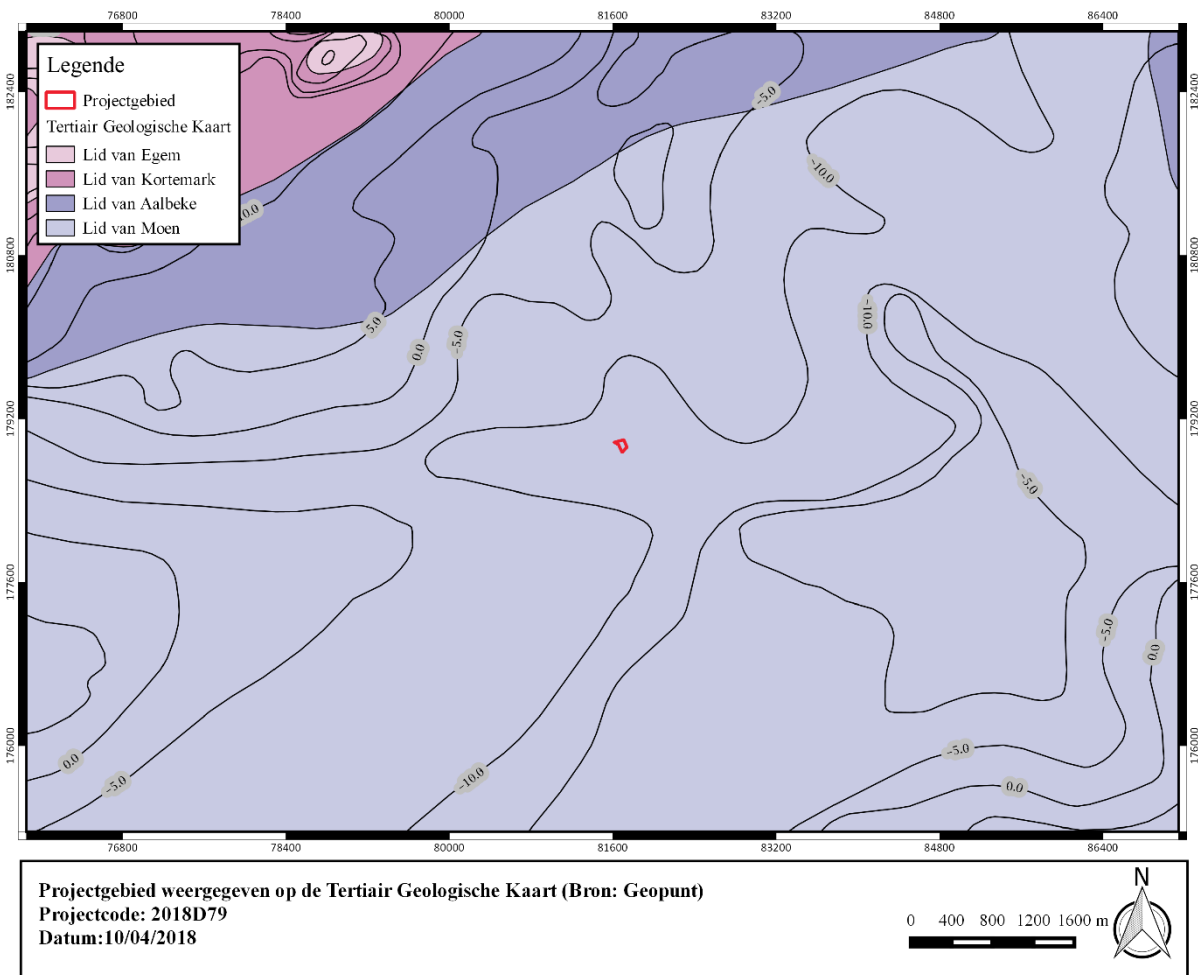
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).



1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

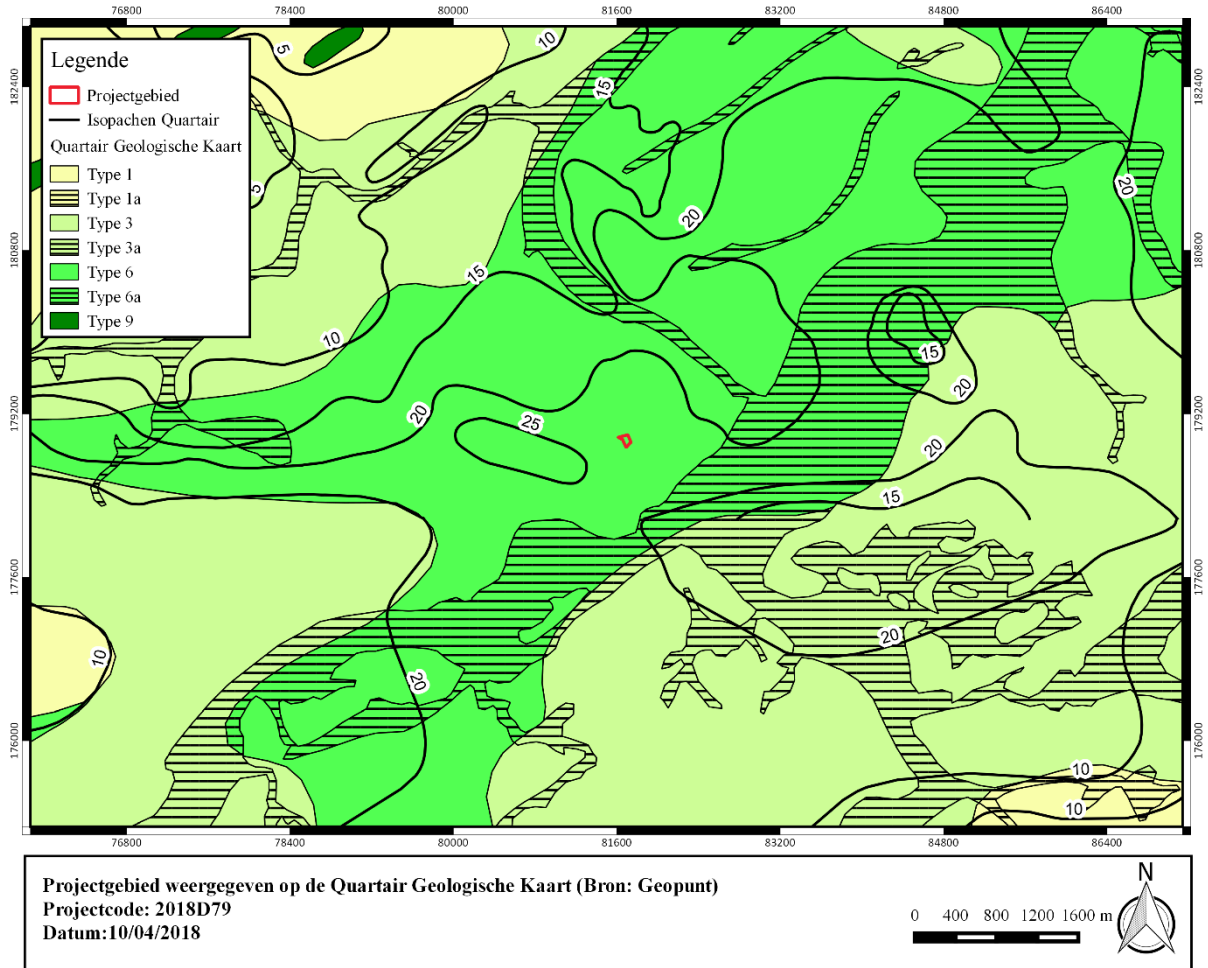
Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.



Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 6**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Eemiaan gevolgd door fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De top bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Binnen deze afzetting kunnen hellingsafzettingen voorkomen en deze afzetting kan lokaal afwezig zijn.



Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).



1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

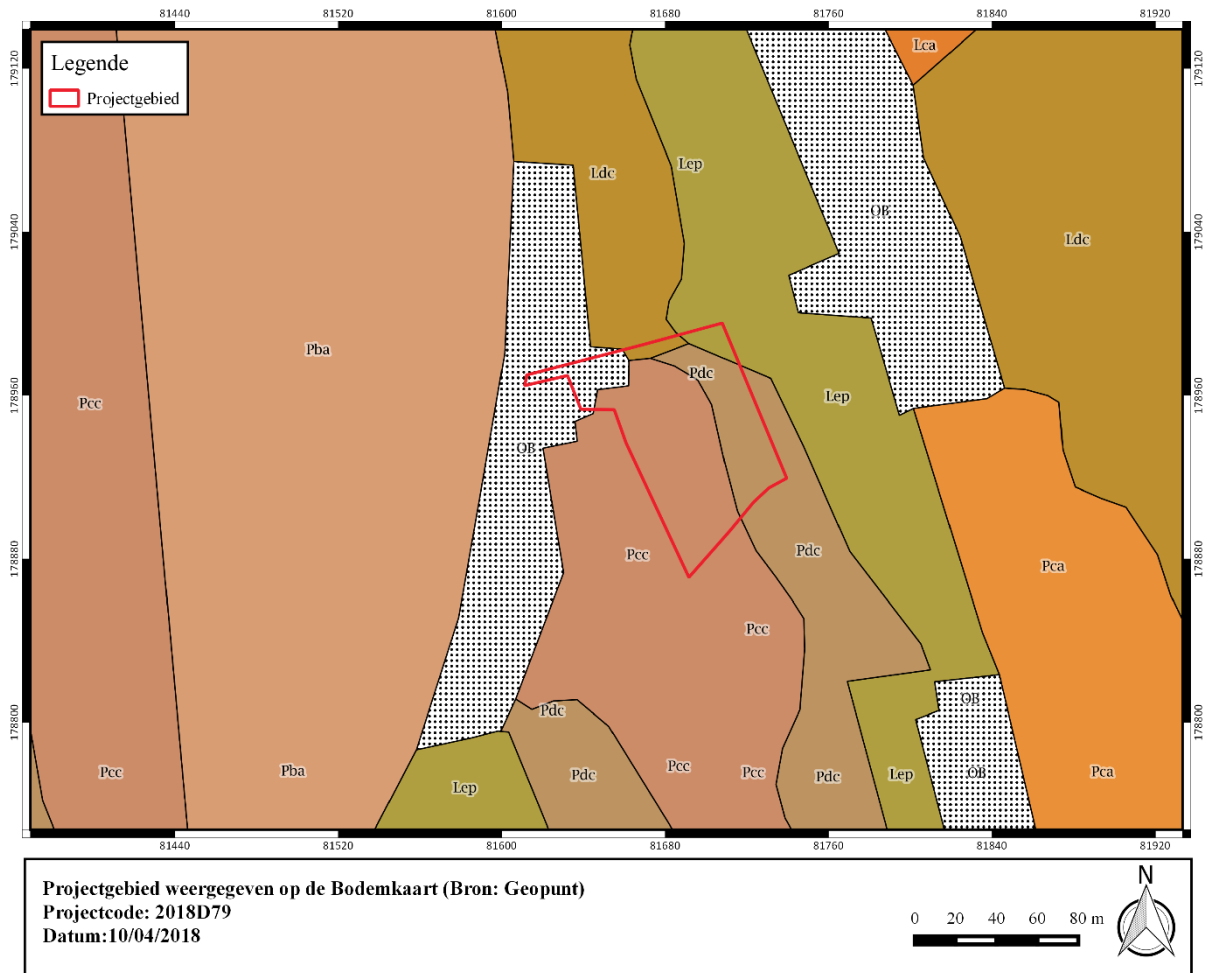
Het bodemtype **Pdc** is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

Het bodemtype **Lep** is een natte zandleembodem zonder profiel en is een hydromorfe alluviale bodem. Deze is veel te nat en soms kortstondig geïnundeerd in de winter. De kleur is grijs met talrijke roestvlekken en op dieper dan 80 cm wordt een blauwgrijs reductiemateriaal aangetroffen.

Het bodemtype **Ldc** is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is donker grijsbruin en onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloogde horizont voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. De textuur B is verbrokkeld, sterk gevlekte en door oxidoreductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Het materiaal wordt soms zwaarder of zandiger in de diepte. Op wisselende diepte komt dikwijls het Tertiair substraat voor. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.





Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).



1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Sint-Baafs-Vijve wordt gelinkt aan de Romeinse heirbaan van Bavay over Blicquy en Vijve naar Oudenburg, die vermoedelijk over de huidige wegen Barrage en Vijvedreef liep. Delen van het in cultuur gebracht kouterland werden allicht overgenomen door Frankische inwijkelingen, waardoor zich in de nabijheid van de Leie van elkaar staande landbouwgemeenschappen ontwikkelden. De eerst vermelding van Vijve is in 965, de eerste vermelding van Sint-Baafs-Vijve is in 1272. Desalniettemin wordt vermoed dat de kerk van Sint-Baafs-Vijve opklimt tot de tweede helft van de 11^e eeuw.

Op bestuurlijk vlak ressorteerde het dorp onder de kasselrij Kortrijk, roede van Tielt. De regio had sterk te lijden onder de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) wat resulteerde in een algemene verarming van de bevolking. Gedurende het ancien régime speelt de landbouw economisch gezien de voornaamste rol. Historisch-cartografische indicatoren geven verspreide laatmiddeleeuwse hoevebouw weer. Vanaf de tweede helft van de 18^e eeuw komt het leieroten tot ontwikkeling en gaat de Leiestreek steeds een grotere rol spelen in de vlasnijverheid. Vooral vanaf het midden van de 19de eeuw kende de vlasnijverheid een steile opgang doordat er geen verbod meer wordt gesteld op het roten in de Leie. Door de Engelse en Ierse vlaskopers werd de Leie "The Golden River" genoemd, vanwege zijn vermeende unieke rootkwaliteit van het Leiewater, wat eigenlijk voornamelijk te maken had met de trage stroming. In de 19^e eeuw is er tevens een uitbreiding van de wegen en een verbetering van de waterwegeninfrastructuur.

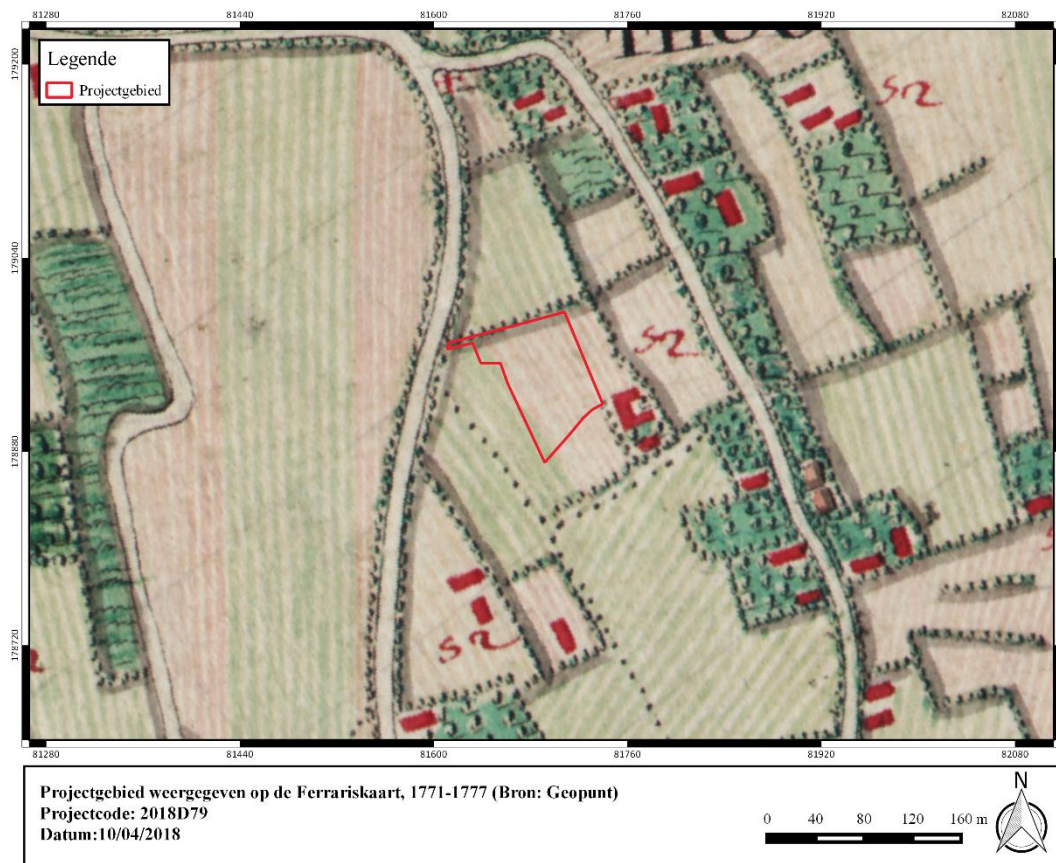
In september 1914 ondergaat het dorpscentrum van Sint-Baafs-Vijve een luchtbombardement waarbij de kerk beschadigd wordt. In de tweede helft van de 20ste eeuw gaat het dorp zich verder ontwikkelen en uitbreiden. Op het einde van de jaren 1950 wordt ten noorden van het dorpscentrum een nieuwe sociale woonwijk gerealiseerd, "de Nieuwhuizen" (Jasmijnenstraat). In 1969-1970 wordt tussen de Loverstraat en de Vijvedreef de sociale woonwijk "Kraaienhof" aangelegd. De vlasnijverheid omvatte op haar hoogtepunt in Sint-Baafs-Vijve 125 bedrijven, tegen 1960 al teruggebracht tot 25. Veel ondernemingen schakelden over op andere beroepstakken, zoals textiel.³

³ Inventaris Onroerend Erfgoed

1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

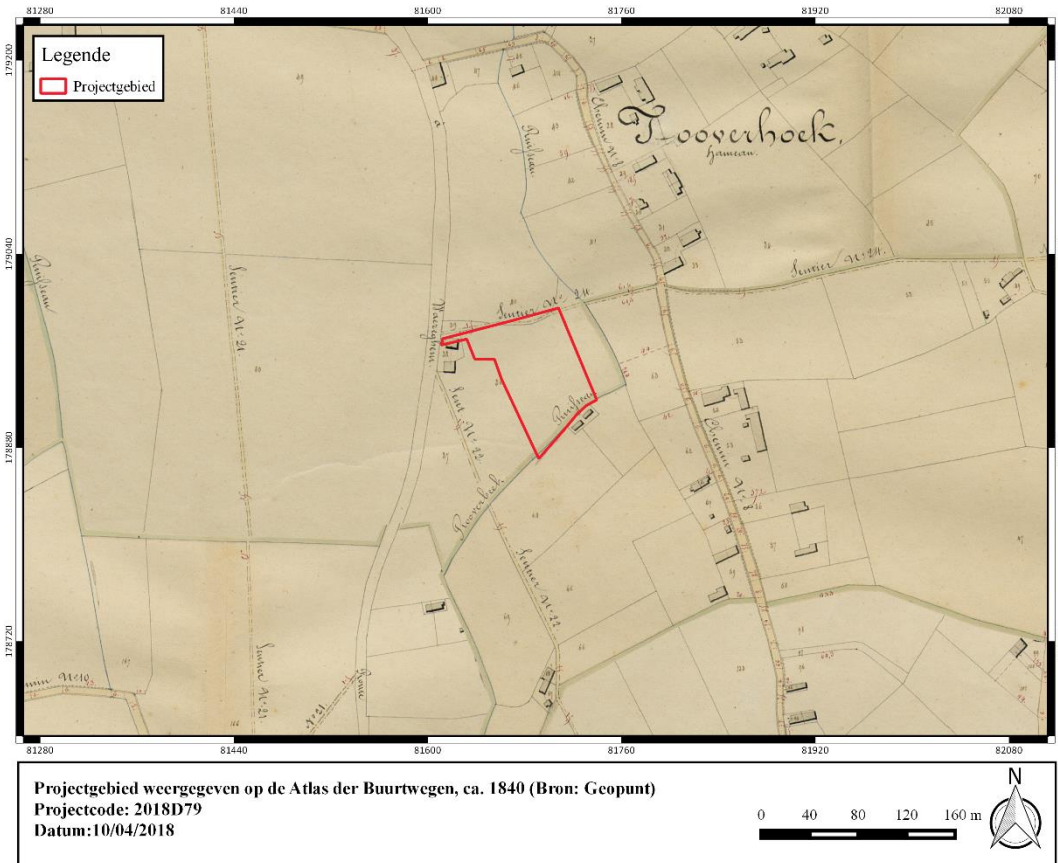
De Ferrariskaart beeldt geen bebouwing af binnen de contour van het onderzoeksterrein. Het plangebied is integraal gekarteerd als akkerland. Precies ten zuidoosten situeert zich een samenstel van bouwmassa's waarvan de configuratie hoevebouw doet vermoeden. Het verloop van de Loverstraat en de Wakkensesteenweg is reeds duidelijk waarneembaar.

De 19^e eeuwse cartografische bronnen geven bebouwing weer in het meest westelijk deel van de onderzoekzone. Het tracé van de Loverbeek is duidelijk merkbaar.

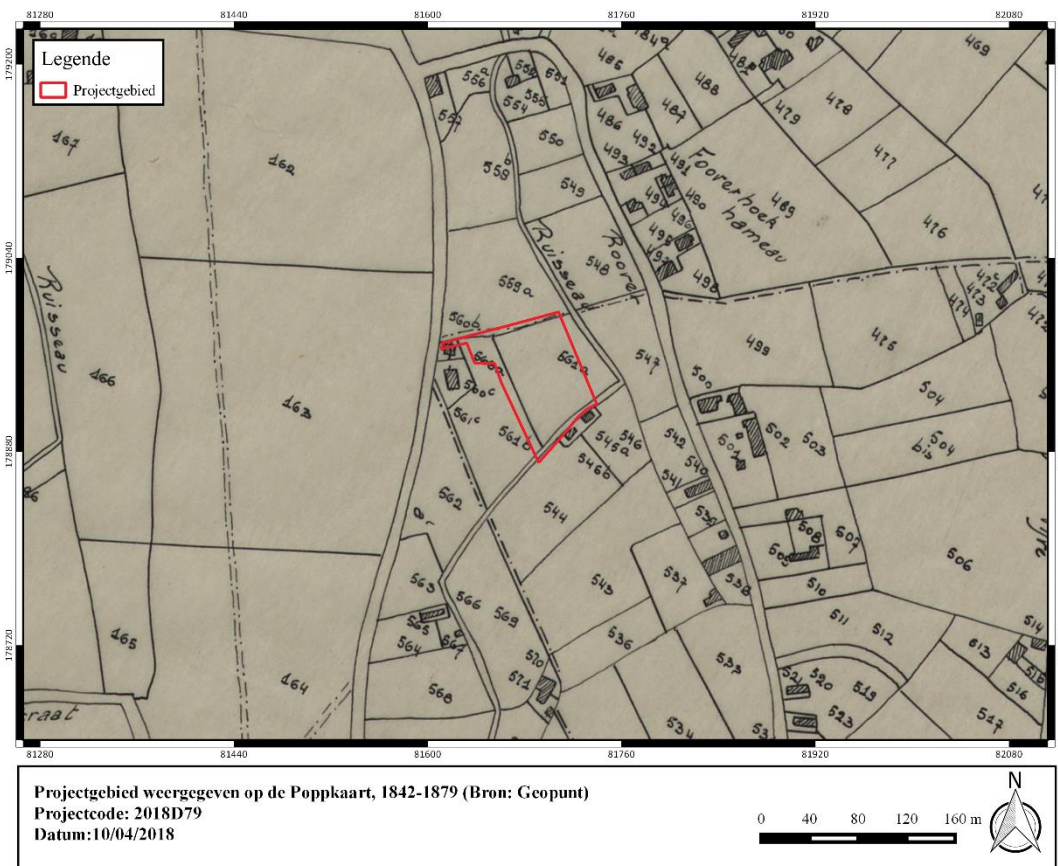


Figuur 15: projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).





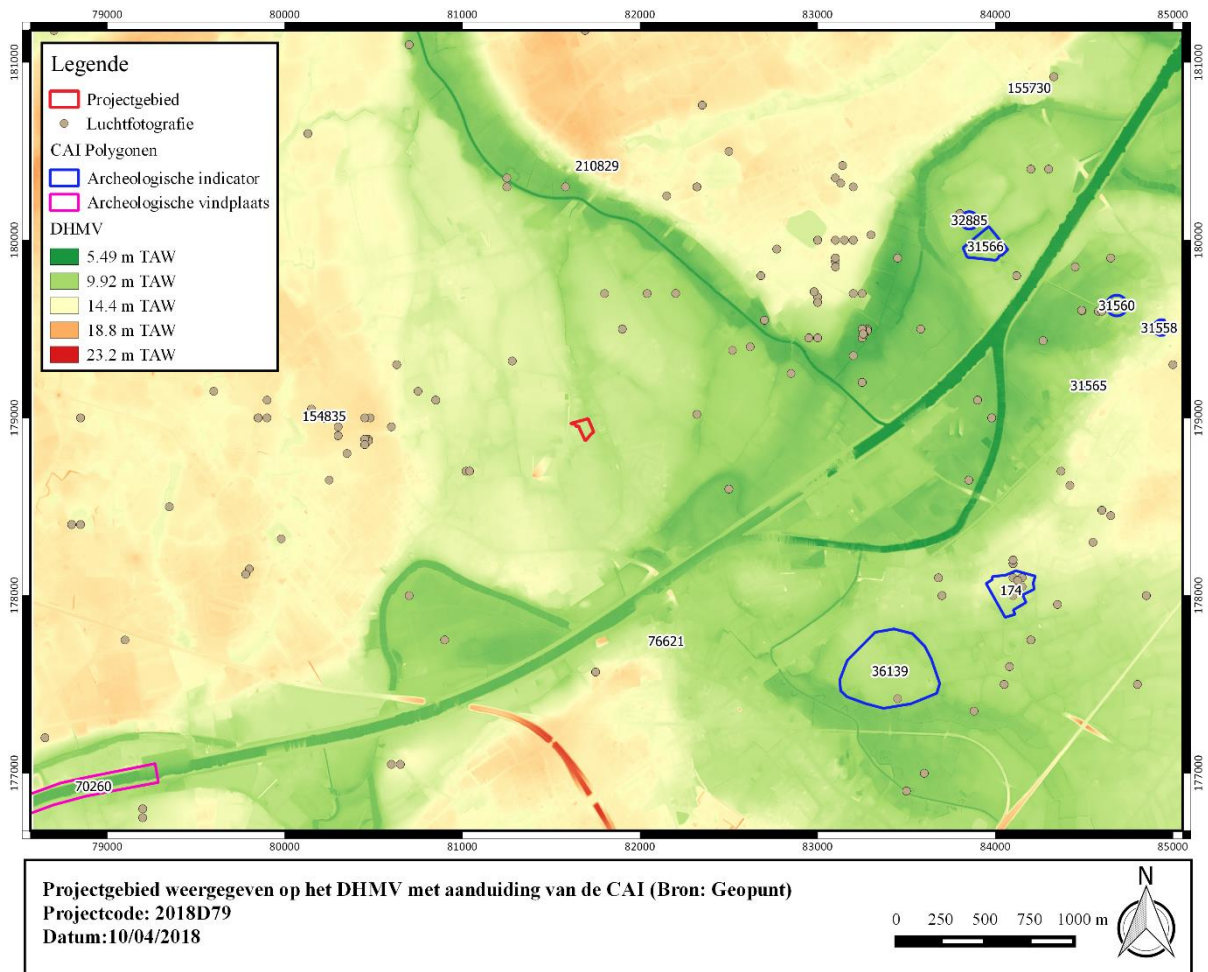
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).



Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Op het plangebied of de directe omgeving zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Ook in de ruime omgeving zijn gekende vindplaatsen schaars. Dit is echter het resultaat van een gebrek aan onderzoek en weerspiegelt niet zozeer de archeologische realiteit. De gekende waarden betreffen in hoofdzaak cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves en sites met walgracht. In de ruime omgeving werd eveneens Romeins materiaal vastgesteld (CAI 76621, CAI 174 en CAI 32885) evenals een tweetal bronstijdmonumenten (CAI 154835 & CAI 174)



Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).



I. Archeologische vindplaatsen

70260	<p>Controle van werken (1974); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Ijzertijd: ruw besmeten aardewerk (enkele scherven) - vindplaats binnen overstromingsgrens van de Leie en gevormd door een thans verdwenen kreek (100 m lang, 4-12 m breed, gemiddeld 3 m diep). Het verloop duidt op een afwijkend perceelspatroon, in de kreek werd een groot fragment van een tegula en een wandscherf van een bord in terra sigillata gevonden</p> <p>Bron: DESPRIET Ph., 1975, Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1974, in de Leiegouw 17, afl. 4, p.341-360.</p>
76621	<p>Opgraving (1983); NK: 15 meter</p> <p>Romeinse tijd: Romeins bouwmateriaal werd in de voorgevel van de kerk verwerkt, o.a. Romeinse dakpannen.</p> <p>Volle middeleeuwen; kerk</p> <p>Bron: Despriet, Ph. 1983, De Sint-Elooiskerk van Sint-Eloois-Vijve, in: De Gaverstreke, p. 233-296.</p>
210829	<p>Opgraving (2015); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: kerk</p> <p>18^e eeuw: skelet van een vrouw van ca 40 jaar oud, met lijkwade, grafkist en enkele metaalvondsten.</p> <p>Bron: Bradt T. 2015: Archeologische opgraving Wakken Sint-Pieter en - Catharinakerk (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport, Monument Vandekerckhove Afdeling Archeologie Rapport 2015/16, Ingelmunster.</p>

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

31558	<p>Indicator cartografie; NK: 15 meter</p> <p>Volle middeleeuwen: kerk</p>
31560	<p>Indicator cartografie; NK: 150 meter</p> <p>Onbepaald: hoeve</p>
31565	<p>Indicator cartografie; NK: 150 meter</p>



	Onbepaald: pastorijs
31566	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: versterkt kasteel 18 ^e eeuw: nieuw kasteel opgericht op grondvesten van het oorspronkelijke
36139	Indicator cartografie; NK: 15 meter Onbepaald: site met walgracht - cirkelvormige structuur gevormd door een grotendeels cirkelvormig verlopende weg die deels de Ommegangstraat noemt, diameter ongeveer 460 m, doet aan een walgrachtsite denken Bron: De Meulemeester J. 1984, Circulaire vormen in Oost-Vlaanderen, Archaeologia Belgica 259, Brussel.
154835	Indicator cartografie; NK: 150 meter Onbepaald: grafheuvel Bron: Bourgeois, J., Meganck, M. & Semey, J. 1998: Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormig structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, p.96
155730	Indicator cartografie; NK: 15 meter Onbepaald: kerk Bron: Dewilde, M. & Wyffels, F. 2009: Archeologische waarnemingen in de Sint-Martinuskerk te Oeselgem (W.-VI.), Archaeologia Mediaevalis 32, 26-27.

Luchtfotografie

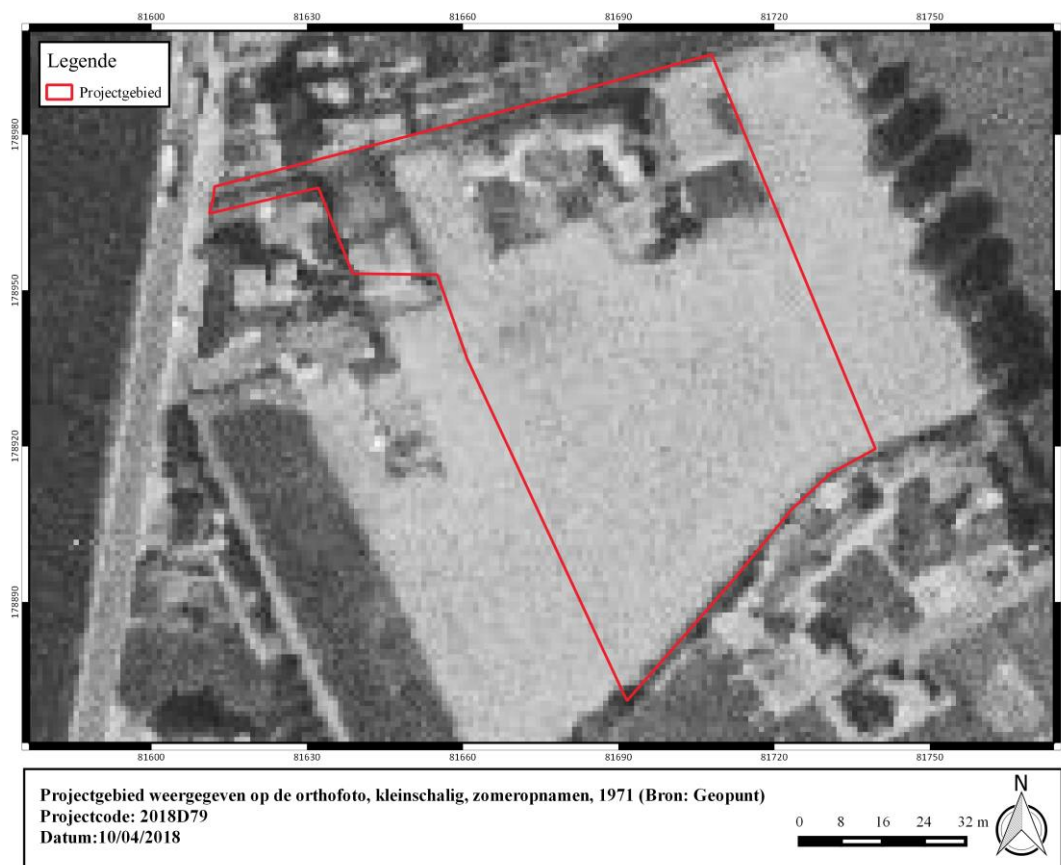
174	Luchtfotografie; NK: 250 meter Bronstijd: grafheuvel Romeinse tijd: nederzetting
32885	Luchtfotografie (1984); NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: 135-tal scherven Onbepaald: wirwar van lineaire crop-marks Bron: Vermeulen, F., 1992:Tussen Leie en Schelde. Archeologische inventaris en studie van de Romeinse bewoning in het zuiden van de Vlaamse Zandstreek, p 69



1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie heeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. In het noordelijk deel van de onderzoekzone is vanaf de orthofoto van 1971 bebouwing waar te nemen.

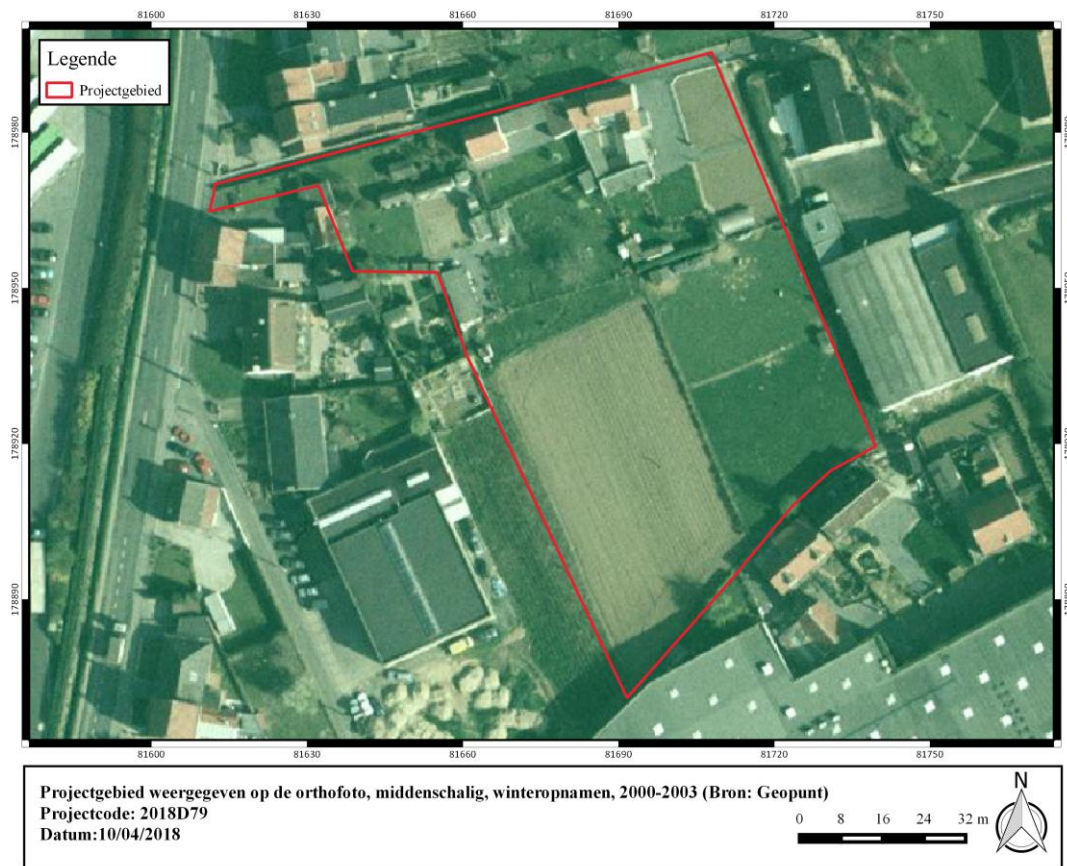
De orthofoto van 2017 geeft tevens bebouwing weer in het noordelijk deel van het plangebied. Het betreft een aantal bouwstructuren met omliggende verharding. Op heden is ca. 535 m² van het terrein bebouwd en bijkomend ca. 360 m² verhard. Het overgroot deel van het terrein bestaat uit grasland. Verspreid is vegetatie waarneembaar.



Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

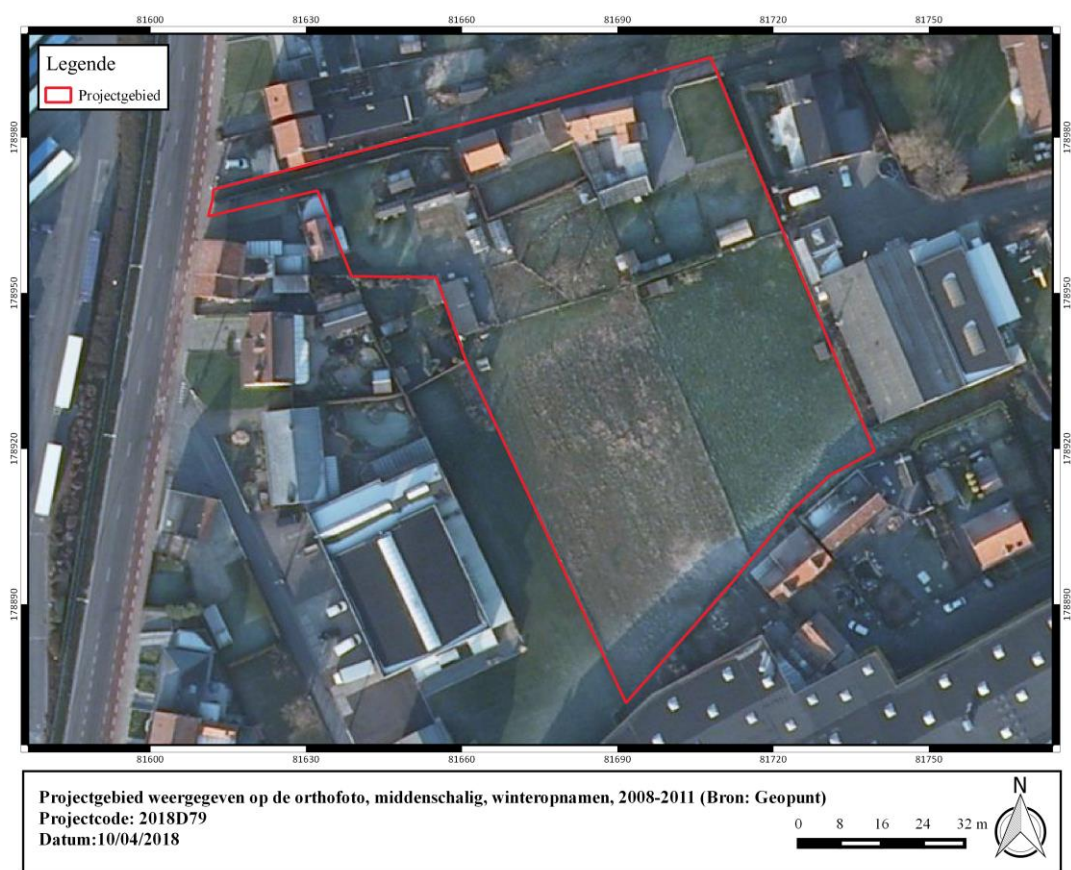


Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).



Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).





Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).



Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling met bijhorende infrastructuur met aansluiting aan de Wakkensesteenweg te Sint-Baafs-Vijve, deelgemeente van Wielsbeke. Het terrein is ca. 6835 m² groot en is in gebruik als tuinzone, in het noorden is bebouwing aanwezig. Deze wordt in het kader van de geplande ontwikkeling gesloopt.

Wielsbeke is gelegen in de zandleemstreek. Ongeveer 1 km ten zuiden van het plangebied stroomt de Leie, 1,5 km ten oosten stroomt de Mandel zuidwaarts richting de Leie. De Quartairgeologische kaart geeft aan dat de top van de Pleistocene sequentie bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan tot vroeg-Holoceen. Het sediment bestaat uit lichte zandleem. Concreet impliceert dit een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. De strook natte zandleem (Lep) ten oosten van het plangebied is vermoedelijk het gevolg van de kunstmatig aangelegde Loverbeek. Op basis van de landschappelijk gegevens is er geen verhoogde trefkans inzake menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum.

Historische en cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de omgeving. De Ferrariskaart geeft aan dat het terrein en belendende percelen sinds eind de 18^e eeuw in gebruik zijn als akkerland. De orthofotosequentie geeft weinig evolutie weer de voorbije decennia, wel wordt duidelijk dat het land pas sinds kort niet meer wordt bewerkt.

Op het plangebied of de directe omgeving zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Ook in de ruime omgeving zijn gekende vindplaatsen schaars. Dit is echter het resultaat van een gebrek aan onderzoek en weerspiegelt niet zozeer de archeologische realiteit. De gekende waarden betreffen in hoofdzaak cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves en sites met walgracht. In de ruime omgeving werd eveneens Romeins materiaal vastgesteld (CAI 76621, CAI 174 en CAI 32885) evenals een tweetal bronstijdmonumenten (CAI 154835 & CAI 174)

Concreet is er, op basis van de beschikbare gegevens, een trefkans inzake grondvast archeologisch erfgoed ter hoogte van het onderzoeksgebied. De verwachting bestaat uit sporenarcheologie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek.



2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.



3 Bijlagen

Projectcode	2018D79
Onderwerp	Loverstraat Wielsbeke
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017



Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Inplantingsplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	7
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018



Plannummer	8
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	9
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart per perceel
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2018

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018



Plannummer	12
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	13
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartaire Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	14
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777



Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	17
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	18
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	DHMV
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/04/2018

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971



Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	23
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017



